DEZVOLTAREA ECONOMIEI INOVAȚIONALE PRIN EDUCAREA SPIRITULUI ANTREPRENORIAL

Margareta BRADU

„Ceea de ce avem nevoie este o societate antreprenorială, în care inovația şi spiritul întreprinzător ar fi ceva firesc, solid şi continuu”
P.F. DRUKER

Realitatea economică, socială şi educațională ne pun în sarcină necesitatea creşterii şi dezvoltării de antreprenori cu abilități caracteristice, precum: responsabilitate, spontaneitate, inițiativă şi spirit managerial.

Aceste obligații sunt esențiale pentru profilul unui antreprenor, ele generând competențe specifice în ceea ce priveşte identitatea şi implementarea unei strategii adecvate de eficiență economică.

Teoria antreprenoriatului a fost fundamentată de către Joseph Schempeter, Ludwig von Mises şi Friedrich Hayek**,** care prin activitatea de antreprenoriat au evidențiat acele activități prin care ideile noi şi invențiile s-au transformat în inovări de succes pe baza „distrugerii creative” prin intermediul pieței şi al industriilor care creează în permanentă produse şi servicii noi, precum şi noi modele de afaceri.

În general, antreprenorialul se referă la capacitatea unei persoane de a-şi pune în practică ideile.

Aceasta implică inovare, creativitate şi capacitatea de a planifica şi gestiona proiecte, realizarea unor obiective.

Dezvoltarea spiritului antreprenorial reprezintă un proces continuu, care acordă sprijin pentru orice persoană în viața cotidiană privată şi publică, sporeşte gradul de conştientizare al angajaților cu privire la contextul activităților lor şi sporeşte capacitatea acestora de a profita de oportunități. De asemenea, oferă o bază pentru antreprenorii care întreprind activități sociale şi dezvoltă antreprenoriatul social şi economia socială.

Inovația, la rândul său, este considerată motorul principal al creşterii economice în economia globală de astăzi. Activitatea de inovare include activitățile cu caracter ştiințific, tehnologic, organizațional, financiar şi comercial, care participă la materializarea inovațiilor şi implementarea acestora.

Activitățile de inovare includ, de asemenea, şi cercetarea-dezvoltarea, care nu este legată direct de elaborarea unei inovații specifice, dar care urmăreşte acumularea unor noi cunoştințe în diferite domenii, care vor fi necesare în proiectarea unor sisteme inovative moderne.

Prin introducerea în practică a inovațiilor, se pot obține produse cu caracteristici de calitate înaltă, produse noi mai eficiente şi mai pure ecologic, modele îmbunătățite ale sistemului de management al afacerilor.

Pentru implementarea inovațiilor în practică, este necesar de a dezvolta anumite capacități antreprenoriale specifice, competitive, profesionale.

Dezvoltarea acestor competențe nu se poate realiza de la sine, ci are nevoie de un cadru adecvat de educație, care ar dezvolta spiritul antreprenorial şi inovațional la tânăra generație.

Dezvoltarea economiei inovaționale poate fi asigurată de către antreprenoriatul inovațional, care reprezintă companiilor ce dezvoltă afaceri de producere şi prestează servicii noi bazate pe rezultatele cercetării din țară, orientate atât spre piața națională, locală, cât şi spre export.

Cu regret, la moment, în statistica RM nu există informații complete despre activitățile inovaționale ale întreprinderilor active, doar decât în diferite rapoarte şi strategii se confirmă că antreprenoriatul inovațional în RM este slab dezvoltat, iar problema principală este evidențiată ca lipsa de investiții.

În lucrarea dată, am vrea să schimbăm accentul de la finanțare la calitatea antreprenoriatului şi a antreprenorului contemporan, care are nevoie de o nouă educație – a spiritului antreprenorial şi inovațional.

Pentru a dezvolta spiritul antreprenorial, este necesară dezvoltarea sistemul de educație antreprenorială, care nu trebuie de confundat cu studiile de specialitate, deoarece scopul acestui sistem trebuie să fie dezvoltarea creativității, inovării şi activitățile independente ale cetățenilor.

Programul de educație bazat pe dezvoltarea spiritului antreprenorial trebuie să includă câteva elemente de bază, cum ar fi:

– dezvoltarea acelor calități şi abilități personale, care ar forma baza spiritului şi comportamentul antreprenorial;
– sporirea gradului de cunoştințe al tinerilor cu privire la dezvoltarea de activități independente şi ca posibile acțiuni de carieră;
– desfăşurarea activității şi proiecte antreprenoriale practice;
– asigurarea cu abilități specifice de afaceri şi cunoştințe privind modul de a începe şi conduce cu succes o întreprindere.

Dezvoltarea sistemului de educație antreprenorială în RM este necesar a fi organizată din şcoală şi să aibă o continuitate pe parcursul vieții prin diferite programe, module, proiecte şi alte modalități.

La momentul actual în gimnazii şi licee sunt introduse cursuri opționale, la care participă un număr redus de elevi, iar eficiența lor nu este vizibilă.

Educația antreprenorială ca sistem ar oferi elevilor din şcoli instrumente pentru a gândi creativ, pentru a putea rezolva problemele în mod eficace, pentru a analiza o idee de afaceri în mod obiectiv, pentru a comunica, a stabili legături în mediul profesional, a conduce şi a evalua orice activitate sau proiect.

Cu alte cuvinte, dezvoltarea spiritului antreprenorial prin sistemul educațional ar deveni o formă de dezvoltare a „alfabetismului antreprenorial şi economic" în general. În România Ministerul Educației şi Cercetării a inclus în curriculumul național educația antreprenorială pentru toate nivelurile educaționale din învățământul preuniversitar.

Această acțiune corespunde întocmai recomandării Parlamentului European şi a Consiliului din 18 decembrie 2006, privind competențele fundamentale pentru învățarea pe tot parcursul vieții care identifică „spiritul de

inițiativă şi spiritul antreprenorial", drept una dintre cele opt componente fundamentale care trebuie incluse în toate etapele învățământului şi al formării.

În UE antreprenoriatul este inclus în programele şcolare naționale pentru învățământul profesional, în unele țări acesta e obligatoriu.

Pentru ca RM să devină o țară competitivă pe arena internațională, prin antreprenoriatul inovațional, bazat pe spiritul antreprenorial de calitate, acesta din urmă trebuie să fie nucleul principal în sistemul educațional, dar pentru aceasta trebuie de înfăptuit anumite acțiuni, cum ar fi:

– Consolidarea contextului de inovare între companii, sectorul educațional şi cercetare.

– Introducerea în şcoli ca disciplină obligatorie „Antreprenoriatul".

– Deschiderea „Centrelor de instruire economică continuă".

– Dezvoltarea orientării profesionale a elevilor pentru o mai bună integrare pe piața muncii.

– Încurajarea investițiilor în cercetare, inovare şi antreprenoriat inovațional, în sectorul public, privat şi prin economia socială.

– Promovarea unei culturi antreprenoriale.

– Dezvoltarea întreprinderilor mici şi mijlocii în domeniul antreprenoriatului inovațional etc.

Rolul important al învățământului în promovarea atitudinilor şi comportamentelor proprii spiritului antreprenorial începând din scoală este indiscutabil important atât pentru tânăra generație, cât şi pentru întreaga societate.

În concluzie am putea sublinia, că după cum a menționat P.Drucker „într-o societate antreprenorială indivizii sunt puşi în fața unei mari provocări, o provocare pe care trebuie să o ia ca pe o oportunitate – nevoia de a învăța şi reînvăța în mod continuu".

Referințe:

1. Comunicarea comisiei „Stimularea spiritului antreprenorial prin învățare şi formare". 2006/962/CE, JOL 394/10.
2. Strategia inovațională a Republicii Moldova pentru perioada 2013 -2020 „Inovații pentru competitivitate", 2013.
3. Codul cu privire la ştiință şi inovare al Republicii Moldova nr.209 din 15.07.2004.
4. STOICAN, M. *Dezvoltarea capitalului uman în condițiile formării economiei inovaționale.* Chişinău, 2012.
5. DRUCKER, P. *Inovație şi antreprenoriat.* Partea I, Partea V.